

מ"ת 14280/04/17 - צבי זר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ת 14280-04-17 ישראל נ' שם טוב ואח'

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

צבי זר

המבקש

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז ת"א

החלטה

1. כללי

האם שופט רשאי ליתן החלטות בתיקים שבטיפולו, בעת שהוא שוהה בחו"ל, באמצעות התחברות למערכת נט המשפט המותקנת במחשב הנייד שברשותו?
זו הבקשה מושא החלטתי.

את הבקשה הגיש הנאשם 3, שבה הוא עותר למתן הבהרה שלפיה אין לשופט של בית המשפט בישראל סמכות לתת החלטות בתיקי בית המשפט הנדונים לפניו, בעת שהוא נמצא בחו"ל. משכך נטען שכל ההחלטות שניתנו בעניינו על ידי כב' השופט הימן, בעת שהאחרון שהה בחו"ל, בטלות.

2. רקע

נגד המבקש, צבי זר (להלן: "המבקש") ושניים אחרים: לורי שם טוב ומרדכי לייבל, הוגש כתב אישום לבית משפט זה שכולל עשרות אישומים בעבירות שונות, בין היתר לפי: חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998, חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, חוק העונשין, התשל"ז-1977, ועוד. בכתב האישום מייחסת המדינה לנאשמים ביצוע של עבירות שכוללות פרסומים המהווים פגיעה בפרטיות, הטרדות מיניות, העלבת עובדי ציבור, זילות בית המשפט, הפרת איסורים ועוד. התיק הפלילי נדון לפני כב' השופט בני שגיא.

בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה גם בקשה למעצר הנאשמים עד תום ההליכים, הוא התיק שבכותרת. התיק מכיל מאות בקשות במגוון עניינים ותעיד על כך בקשה זו שמספרה 314. תיק המעצר על שלל בקשותיו נדון ככלל לפני כב' השופט אברהם הימן ובהעדרו לפני מותבים אחרים של בית המשפט, כנהוג במקרים אלה.

ביום 7.5.19 הגיש המבקש בקשה שבה עתר למנוע מכב' השופט הימן לדון בתיק המעצר. בהחלטתי מאותו יום הוריתי כי הבקשה תדון לפני סגן הנשיא כב' השופט נויטל. בהחלטת כב' השופט נויטל מאותו היום נדחתה הבקשה כאשר בסיפת ההחלטה נקבע שכב' השופט הימן ימשיך לדון בתיק המעצר ובעת היותו בשבתון בחו"ל, ידון בתיק כב' השופט יוסי טופף.

בהמשך, ביום 21.5.19 הגיש המבקש בקשה נוספת שבה ביקש מבית המשפט "לחסום את כבוד השופט הימן ממתן החלטות שיפוטיות בנט המשפט בעודו נמצא מחוץ לגבולות ישראל", כך כלשון הבקשה. הבקשה הובאה לפני בהתאם להוראת כב' השופט נויטל. בהחלטתי מיום 22.5.19 הוריתי על מחיקת הבקשה על הסף בהיותה נוקטת בסגנון מתלהם, מביש ופוגעני כלפי כב' השופט הימן. ציינתי בסיפת ההחלטה שאין בה כדי למנוע מהמבקש להגיש בקשה חדשה ובלבד שתהיה מנוסחת בלשון מכובדת והולמת.

המבקש אכן הגיש בקשה חדשה, היא הבקשה מושא החלטה זו.

3. עיקר הבקשה

המבקש בדעה שאין לשופט ככלל סמכות לבצע פעולות שיפוטיות אלא רק בתחום המדינה. לשיטתו, שעה שהשופט נמצא מחוץ לגבולות המדינה, פוקעת סמכות שיפוטו ולכן כל ההחלטות שניתנו על ידי כב' השופט הימן בתיק המעצר בהיותו בחו"ל, הן בטלות מעיקרן - Void.

המבקש נסמך בבקשתו בין היתר על טענות אלה:

לא הוקנתה לשופט סמכות שיפוט על ידי המדינה שבה הוא שוה; יש להשליך על ענייננו מההוראה האוסרת על עורך דין לאמת תצהיר בחו"ל; שופט אינו מוסמך לתת החלטות שיפוטיות מחוץ למחוז השיפוט שבו הוא מכהן אלא אם ניתנה לכך הסכמת נשיא בית המשפט במחוז השיפוט האחר, קל וחומר בעת שהוא שוה בחו"ל; החלטת כב' השופט נויטל שלפיה המוסמך לדון בתיק המעצרים בעת שהותו של השופט הימן בשבתון בחו"ל הוא השופט טופף; גם משטרת ישראל אינה מוסמכת לבצע פעולות שיטור מחוץ לגבולות המדינה ללא הסכמת המדינה הזרה; מתן החלטות שיפוטיות על ידי שופט בחו"ל פוגעת בריבונות של מדינות זרות והיא לא מתיישבת עם אמנות בינלאומיות.

על כן, המבקש עותר למעשה להעברת התיק לטיפולו של שופט אחר, ככל שהבנתי משגת לפי סעיף 38 לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984 (להלן: "**חוק בתי המשפט**"). בשולי הבקשה עותר המבקש להורות על חסימת גישתו של כב' השופט הימן לפעול באמצעות נט המשפט בעת שהותו בחו"ל.

4. דיון

עיינתי בבקשה וכן באסמכתאות שאליהן הפנה המבקש וסבורני שדין הבקשה להידחות, וזאת מהטעמים הבאים; בפתח הדברים אציין כי לטעמי נפלה שגגה קונספטואלית מלפני המבקש, ודוק; יש שוני מהותי בין קיום דיון בהליך במעמד הצדדים ואף במעמד צד אחד, לבין מתן החלטות שלא בנוכחות בעלי הדין. ככל שמדובר בקיום דיון בהליך, לא ניתן לשלול שהדיון מתקיים רק במקום מושב בית המשפט, למעט בחריגים הקבועים בחוק, כפי שיבואר להלן. לעומת זאת אין כל מגבלה דומה למתן החלטות רק במקום המושב, וככל שאין חובה להשמיע אותן במעמד הצדדים ואפרט;

חוק בתי המשפט מורה כי בית המשפט ישב במקום מושבו. הוראה זו מוסדרת בסעיף 34 לחוק בתי המשפט לגבי בית המשפט המחוזי ובסעיף 44 לחוק בתי המשפט לגבי בית משפט השלום. אעיר שלפי סעיף 34(ב) וסעיף 44(ב) לחוק בתי המשפט, ניתן לשבת מחוץ למקום המושב, בכפוף להסכמת נשיא המחוז האחר.

עם זאת ובניגוד לעמדת המבקש, יש להבחין בין "ישיבת בית המשפט" כמשמעותו בחוק בתי המשפט, קרי קיום דיון במעמד הצדדים או במעמד צד אחד, לבין מתן החלטות בהיעדר בעלי הדין. בכל הנוגע לקיום דיונים, אלה

מתקיימים במקום המושב של בית המשפט, אולם אין מגבלה דומה גם באשר למתן החלטות על ידי בית המשפט. שופט שמונה לכהן בבית משפט מסוים, מקיים ככלל את הדיונים לפניו באותו בית המשפט או אותו מחוז השיפוט לפי העניין, ושם הוא שומע את בעלי הדין והעדים וכמתחייב מכללי הסמכות המקומית לפי הדין הרלוונטי. שונה הדבר לגבי מתן החלטות. אין כל חשיבות ואין רלוונטיות למקום של מתן החלטות בית המשפט, ואלה יכולות להינתן בין במקום המושב ובין מחוצה לו, לרבות מחוץ למדינה. יתרה מכך, להבדיל מקיומו של דיון במעמד הצדדים במיקום אחר, אשר מחייבם להתייצב במקום החורג מהסמכות המקומית, אזי כאשר מדובר בהחלטות - ובכללן גם החלטות ב"נט המשפט", אין כל השפעה על בעלי הדין.

אוסף שאין כל הוראה המגבילה את סמכות השופט ליתן החלטות רק במקום המושב. נהפוך הוא, מההוראה שמגבילה את מושב בית המשפט במקום מושבו, למדים שאין מגבלה כאמור על מתן החלטות. אף אין בכך כדי לפגוע בריבונותה של המדינה הזרה.

עמדת המבקש אף אינה מתיישבת עם שורת ההיגיון והשכל הישר שכן קבלתה משמע שהשופט חייב לתת את החלטותיו רק במקום מושב בית המשפט. כלומר, קבלת עמדת המבקש משמעותה ששופט לא יהיה רשאי לתת החלטות בביתו או במקום אחר שבו הוא נמצא לרבות בחו"ל, דבר שאינו עולה על הדעת ואשר פוגע ביעילות ההליכים.

מהאמור מתבקשת מסקנה שלפיה פרשנות המבקש לסעיפים 34 ו-44 לחוק בתי המשפט שלפיה לשופט אין סמכות לתת החלטות כאשר הוא נמצא מחוץ למחוז השיפוט, דינה להידחות. אוסף שלו תתקבל עמדת המבקש, משמע ששופט שמכהן לדוגמא בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, ומתגורר בנתניה או בפתח תקווה או בכל מקום אחר מחוץ למחוז תל אביב, אינו יכול לתת החלטות בביתו. ברי שלא כך כיוון המחוקק בסעיפים 34 ו-44 לחוק בתי המשפט וכי אין כל מניעה ששופט יוכל לתת החלטות בכל מקום באשר הוא, ובלבד שאין מדובר בהחלטות שמחייבות שימוע לפני הצדדים, משמע דיון במעמד הצדדים, שבהקשר זה נקבע כאמור שאלה יהיו במקום מושב בית המשפט, למעט על פי החריגים שבחוק בתי המשפט.

לא ראיתי ממש גם בטענת המבקש שלפיה כב' השופט הימן שפט מחוץ לגבולות המדינה. כאמור, כב' השופט הימן לא קיים דיונים מחוץ למדינה ולא פגע בריבונות של מדינות אחרות. מתן החלטות בתיקים של בית המשפט אינו נדרש להסכמה או להסמכה של המדינה הזרה בה שוהה השופט ואין כל פגיעה בריבונותה, כמו גם שאין בכך כדי לעמוד בניגוד לאמנות בינלאומיות. המבקש אף לא הוכיח טענה זו, ובחר להעלות תימוכין. בניגוד לעמדת המבקש, אין עסקין בפעולות מהסוג שאלהן הפנה המבקש כגון פעולות שיטור, או אימות תצהיר שעל אלה חל דין מקום המדינה.

יודגש; המבקש אינו יכול לתלות יהבו בדוגמאות להפעלת סמכויות אחרות כפי שפרט בבקשתו כדי לתמוך בטענותיו: ראשית, באשר לאזהרה על ידי עורך דין לפני חתימה על תצהיר, העדר הסמכות נובע מהוראות תקנה 1 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 וסעיף 30 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, הקובעים באילו נסיבות מסמך יעלה כדי "תצהיר" קביל שניתן להגישו לבית המשפט חלף עדות ראשית. רוצה לומר, עורך דין רשאי להזהיר אדם אחר ולהחתימו על מסמך, אולם מסמך זה לא יחשב תצהיר קביל בפני בית המשפט. יתרה מכך, הוראות אלו קובעת הסדר פרטני, ועל כן יש לפעול על פיו, להבדיל מהשאלה במוקד החלטה דנן.

שנית, באשר להפעלת סמכות שיטור בשטח שיפוט זר, מדובר בסמכויות אשר הפעלתן עלולה לפגוע בזכויות אדם ואזרח במדינה הזרה, סמכויות שאינן מוקנות לכל אדם. לפיכך, שוטר יכול באופן תיאורטי לפעול במדינה זרה בדרך שבה הוסמך לפעול על ידי מדינת ישראל בשטח מדינת ישראל, אולם להבדיל מאזהרה על ידי עורך דין, פעולות אלו

עלויות לעלות כדי עבירה פלילית במדינה הזרה ובשל זהותו ותפקידו כך גם כדי פגיעה בריבונותה, ועל כן מנוע הוא מלהפעיל, אלא אם קיבל אישור מיוחד לכך מאת המדינה הזרה.

מכל האמור עולה שאין בדוגמאות שאליהן הפנה המבקש כדי ללמד על מושא בקשתו.

אבהיר שהחלטת כב' השופט נויטל שאליה מפנה המבקש לא מונעת מכב' השופט הימן מלתת החלטות בתיק. ההחלטה נועדה לאפשר למותב אחר לקיים דיונים במעמד מי מבעלי הדין בתיק המעצר בעת שכב' השופט הימן שוהה בחו"ל, כשמדובר בהחלטות המחייבות דיון ושימוע במעמד הצדדים, או בעת שנבצר ממנו ליתן החלטות כגון מחמת העדר גישה למערכת נט המשפט. להסרת ספק, הדברים יפים גם באשר לקיום שימוע החלטה במעמד הצדדים, על ידי שופט אחר, כאשר נבצר מהשופט שנתן את ההחלטה להקריאה במעמד הצדדים. יתרה מכך, האפשרות בדבר השמעת החלטה אף יש בה כדי לחזק את המסקנה אליה הגעתי בהחלטתי זו.

לא למותר לציין שההתקדמות הטכנולוגית והטמעת מערכת נט המשפט, ובמיוחד חיבורה באופן מאובטח למחשב הנייד של השופט בעת שהוא בחו"ל, נועדו לאפשר לשופט לעיין בתיקים, להתכונן לדיונים, ללמוד ולתת החלטות בכל מקום ובכל עת. זאת בין היתר מתוך מטרה לייעל ולשפר את השירות שניתן לציבור על ידי מערכת המשפט. עמדת המבקש חותרת תחת מטרה חשובה זו ועומדת בניגוד לה. גם בכך טעם לדחיית הבקשה.

5. סוף דבר

לאור כל האמור, דין הבקשה להידחות.

כב' השופט הימן רשאי להמשיך ולקבל החלטות באמצעות נט המשפט גם בעת שהותו בחו"ל, ובלבד שאין המדובר בהחלטות המחייבות דיון במעמד מי מבעלי הדין. כפועל יוצא, גם דין העתירה לחסום את הגישה של כב' השופט הימן מלפעול באמצעות מערכת נט המשפט למתן החלטות שיפוטיות כשהוא לא בארץ, להידחות.

טרם סיום יצוין, כי אמנם המבקש לא ביקש במפורש פסלות החלטותיו של כב' השופט הימן, אולם הדבר יותר מנרמז במסגרת בקשה. על כן יובהר בזאת, כי אין זה בסמכות נשיא בית המשפט המחוזי לפסול את החלטות כב' השופט הימן, סמכות המוקנית כידוע לערכאת הערעור. להסרת ספק, וככל שלא נקבע אחרת, ההחלטות שניתנו על ידי כב' השופט הימן בתיק בעת שהותו בחו"ל, שרירות ותקפות.

המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"א אייר תשע"ט, 26 מאי 2019, בהעדר הצדדים.